20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ގ ނޫނު ނަންބަރު 7 /2010 (ދިވެހިރ އްޖޭގެ އި ދ ރީ ދ އިރ ތައް ލ މަރު ކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގ ނޫ ނު)
އަށް އިޞްލު ޙގެނައުމުގެ ބިލ އި، ގ ނޫނު ނަންބަރު 10 /2010) ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚ ބުގެ
ގ ނޫނު(އަށް އިޞްލ ޙުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރ ސ ކުރެ އްވުމަށް ހޮއްވެވި 7 މެ ންބަރު ންގެ
ވަގުތީ ކޮމިޓީގެ 3 ވަނަ ބައްދަލުވުން
26 ނޮވެންބަރު 2025
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އ އިމ ރ ތް (ކޮ މިޓީކުރ ކޮޓަރި)12
ފެށުނު ގަޑި: 15:00

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނާއި ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބުގެ
ގާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ހޮއްވެވި ވަގުތީ ކޮމިޓީގެ 3 ވަނަ ބައްދަލުވުން 26 ނޮވެންބަރު 2025
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުގަ އްރިރު؛ ބާރަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާޢު{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2010 (ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބުގެ ގާނޫނު) އަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ
ބިލާއި، ގާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނު) އަށް
އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ހޮއްވެވި 7 މެންބަރުންގެ ވަގުތީ ކޮމިޓީގެ 3 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް
ވަޑައިގެންދެއްވި ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިއަދުގެ އެޖެންޑާގަ އި މި
އޮތީ ގާނޫނު ނަންބަރު 7 /2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނު) އަށް
އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކޮށް ބިލު ފާސްކުރުން. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލު ރޭ ނޫން
ކުރިން ރޭ ވާނީ ފާސްކޮށްފައި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ރިޕޯޓު ކައުންސެ ލް ޖެނެރަލް އަރިހަށް
ދިރާސާކުރުމުގެ ތެރޭގައި ގެންނަންޖެހޭ ކުދިކުދި ބަދަލުތައް ގެންނަންޖެހިފައިވާތީވެ އަޅުގަނޑުމެން އިތުރު ކޮމިޓީ
ބައްދަލުވުމެއް މިއަދު މި ބާ އްވަނީ. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު
ދަންނަވާފައި، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އިދާރީ މޭޒުގައި ދަންނަވައިލާނަން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ގެންނަންޖެހޭ ނުވަތަ
ތައާރުޒު ވާ ބައެއް މާއްދާތައް ވިދާޅުވެދެއްވުމަށް. ދެން އެގޮތަށް އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް ދަންނަވަމުން ގެންދާނަން.
ޝުކުރިއްޔާ.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ބިލުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި މާއްދާއެއް އިތުރުކޮށް، ދެން ހުރި މާއްދާތަކުގެ ނަންބަރު ތަރުތީބުކުރުން.
ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 56-6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވިގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. 56-6 (ހ) ކޮންމެ ރަށެއްގެ އަދި
ސިޓީއެއްގެ ކައުންސިލާ އެކު އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ އެ ސިޓީއެއްގެ އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް
ޓަކައި އަންހެނުންގެ ތެރެއިން އެ ރަށެއްގެ ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކުރާ އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ
ކޮމިޓީއެއް އޮންނަންވާނެއެވެ
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
1

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނާއި ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބުގެ
ގާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ހޮއްވެވި ވަގުތީ ކޮމިޓީގެ 3 ވަނަ ބައްދަލުވުން 26 ނޮވެންބަރު 2025
އާދެ! އެ ވިދާޅުވިގޮތަށް ފާސްކުރުމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު
ދަންނަވަން. (ވޯޓުދެއްވުން) އާދެ! އިއްތިފާގުން ފާސްވެއްޖެ ކަމުގައި ކަނޑައަޅަން. ދެން އިން މާއްދާ ވިދާޅުވެދެއްވާ.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ބިލުގެ 26 ވަނަ މާއްދާ. ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 61 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަންނަނިވިގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން؛ -61 (ބ)
ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ ޖަވާބުދާރީވާނީ އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށެވެ. މީގެ އިތުރުން އޮތޯރިޓީގެ ކަންކަން ދުވަހުން ދުވަހަށް
ހިންގުމުގައި އަދި ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ އޭނާގެ މަގާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގައި
އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑުގެ ރައީސްގެ ލަފަޔާއި އިރުޝާދު ހޯދަންވާނެއެވެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެ ވިދާޅުވިގޮތަށް، ދެންމެ އެ ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް ފާސްކުރުމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
ވޯޓުދެއްވުމަށް ދަންނަވަން. (ވޯޓުދެއްވުން) އިއްތިފާގުން ފާސްވެއްޖެ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، ދެން އިން މާއްދާއަށް.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން 27 ވަނަ މާއްދާ ގެ އިބާރާތް، ބިލުގެ 27 ވަނަ މާއްދާ އިޞްލާޙުކުރުމަށް. ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 61 ވަނަ
މާއްދާގެ (ބ)ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވިފަދައިން އަކުރެއް އިތުރުކުރުން. 61 (-1ބ) ކޮމިޓީން ފާސްކުރައްވާފައި އޮތް
އިބާރާތް ކުޑަ އިޞްލާޙެއް ގެނައުމަށް. މި މާއްދާގެ (ބ)ގެ ބޭނުމަށް އޮތޯރިޓީގެ ކަންކަން ދުވަހުން ދުވަހަށް ހިނގާ
ނުހިނގާ ގޮތުގެ "އަދާހަމަ މަޢުލޫމާތު" މި އޮތީ އިތުރުކޮށްލާފައި. އަދާހަމަ މަޢުލޫމާތު އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑުގެ ރައީސް
ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން ޗްފީ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރ އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑުގެ ރައީސާ ހިއްސާކުރަންވާނެއެވެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުމަށް ދަންނަވަން. (ވޯޓުދެއްވުން) އާދެ!
އިއްތިފާ ގުން ފާސްވެއްޖެ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، ދެން އިން މާއްދާ ވިދާޅުވެދެއްވާ.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
2

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނާއި ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބުގެ
ގާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ހޮއްވެވި ވަގުތީ ކޮމިޓީގެ 3 ވަނަ ބައްދަލުވުން 26 ނޮވެންބަރު 2025
ބިލުގެ 28 ވަނަ މާއްދާ، ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 61-1 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވިފަދައިން މާއްދާއެއް
އިތުރުކުރުމަށް ކޮމިޓީން ފާސްކުރައްވާފައި މި ވަނީ. އެއީ 61-2. ދެން އެ މާއްދާގެ (ޅ) ކުޑަ ރީ-ޑްރާފްޓެއް މި
އަންނަނީ. މި މާއްދާގެ (ބ)ގެ ދަށުން ބޯޑުގެ ނިންމުމެއް މުރާޖާކުރުމަށް ބޯޑުގެ ރައީސް ހުށަހެޅުމުން، އެކަމާ މެދު
ބޯޑުން ނިންމާ ނިންމުމަކީ އެންމެ ފަހުގެ ނިންމުމެވެ. އަދި އެ ނިންމުމެއް ގާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން ބޯޑުގެ
ރައީސް ތަންފީޒުކުރަންވާނެ އެވެ . ދެން ކުރިން އިބާރާތްކުރެވިފައި އިން ގޮތުން، ބޯޑުގެ ނިންމުން ތަންފީޒުކުރާނީ ކާކު
ކަމެއް ގާނޫނުގައި ސާފުނުވާތީ، އެކަން ސާފުކޮށްދިނުމަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވުމަށް ދަންނަވަން. (ވޯޓުދެއްވުން) އިއްތިފާގުން
ފާސްވެއްޖެ ކަމުގައި ކަނޑައަޅަ އި، ދެން އިން މާއްދާ ވިދާޅުވެދެއްވާ.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
-29 ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވިގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. ދެން (ނ)
އިޞްލާޙުކުރެވިގެންދިޔަ އިރުގައި (ނ) ގައި ހިމެނިފައިވާ އިބާރާތް މިހާރު (-1ނ)ގެ ގޮތުގައި އަކުރެއް އިތުރުކޮށްފައި
(ނ) ބިލުން އުނިކުރުމަށް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) 69 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިޞްލާޙުކުރުމަށް ކޮމިޓީން ކުރިން ބިލަށް
އިތުރުކުރައްވާފައިވާ ، އިތުރުކުރެވުނު (ނ) އުނިކުރުމަށްފަހުގައި (-1ނ)ގެ ގޮތުގައި 62 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ
ފަހަތަށް އަކުރެއް އިތުރުކުރުމަށް. މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތް ނަމަވެސް ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީއަށް
ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމަކީ އެ ކަންކަމުގެ ކުޑަ ބޮޑުމަނަށް ރިއާޔަތްކޮށް، އެ ކަންކަމުގައި ޝާމިލުވި ކައުންސިލަރުންނާ
މެދު ވަގުތުން ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމުގައި ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީއަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް
ބިނާކޮށް ފެނިއްޖެ ނަމަ، އިންކުއަރީ ރިޕޯޓުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް މި މާއްދާގެ (ބ)ގެ ދަށުން ކައުންސިލަރުންނާ މެދު
ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ބާރު ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުމަށް ދަންނަވަން. (ވޯޓުދެއްވުން) އިއްތިފާގުން
ފާސްވެއްޖެ ކަމުގައި ކަނޑައަޅަ އި، ދެން އިން މާއްދާ ވިދާޅުވެދެއްވާ.
3

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނާއި ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބުގެ
ގާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ހޮއްވެވި ވަގުތީ ކޮމިޓީގެ 3 ވަނަ ބައްދަލުވުން 26 ނޮވެންބަރު 2025
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ބިލުގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި ކޮމިޓީން އިތުރުކުރައްވާފައިވާ މާއްދާ މި ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 116 ވަނަ މާއްދާގެ
ފެށޭ އިބާރާތް އިޞްލާޙުކުރުން. މި މާއްދާ ބިލުން އުނިކުރުމަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުމަށް ދަންނަވަން. (ވޯޓުދެއްވުން) އާދެ! އަދި
އެއްފަހަރު ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮމިޓީން ގެނެވުނު އިޞްލާޙު ދަންނަވައިލާނަން، ކުރިން ގެނައުމަށް ފާސްކުރެއްވި އިޞްލާޙު. 116 ވަނަ މާއްދާގެ
ފެށޭ އިބާރާތް. ކައުންސިލުގެ މެންބަރުންގެ މަގާމުން ވަކިވާނީ އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުން ކުރެ ހާލަތެއް މެދުވެރިވުމުން،
ކައުންސިލުގެ މެންބަރުކަމުން ވަކިވެއްޖެ ކަމުގައި ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައެޅުމަށެވެ. މި މާއްދާ ބިލަށް
އިތުރުކުރުމަށް ކޮމިޓީން ނިންމަވާފައި މި ވަނީ. އެހެންވީމާ، މި މާއްދާ ބިލުން އުނިކުރުމަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެހެންވީމާ، ދެންމެ އިދާރީ މޭޒުން އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް 116 ވަނަ މާއްދާ ކޮމިޓީން ގެނެވުނު އިޞްލާޙު، އެ
ބިލުން ވަކިކުރުމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުމަށް ދަންނަވަން. އިއްތިފާ ގުން ފާސްވެއްޖެ
ކަމުގައި ކަނޑައަޅަން. (ވޯޓުދެއްވުން) ދެން އިން މާއްދާ ވިދާޅުވެދެއްވާ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އެހެންވީމާ، ހުރިހާ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވައިލާނަން، ދެންމެ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން މި ގެނައި
އިޞްލާޙުތަކާ އެކު، އަޅުގަނޑު ހަމަ އޭގެ އިތުރުން އަދި އިތުރަށް އިދާރީގޮތުން ބިލަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް
ގެނައުމަށް އިދާރީ މޭޒަށް އަޅުގަނޑުމެން އެ ބާރު ދޭ ގޮތަށް ކޮމިޓީން ދެންމެ ގެނެވުނު އިޞްލާޙުތަކާ އެކީ ބިލު
ފާސްކުރުމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުމަށް ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ. ހުރިހާ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދެއްވި ވަގުތުކޮޅަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. މިހިސާބަށް މިއަދުގެ ކޮމިޓީ
ބައްދަލުވުން ނިމުނީ. والسالم عليكم ورحمة هلا وبركاته.
4

ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނާއި ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބުގެ
ގާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ހޮއްވެވި ވަގުތީ ކޮމިޓީގެ 3 ވަނަ ބައްދަލުވުން 26 ނޮވެންބަރު 2025
____
5